

Bosos 2-4

Het ontwikkelingsvolgmodel voor peuters

Beschrijving volgsysteem Jonge Kind
peuters (pre-fase)

Mei 2021

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2021 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: <http://jongekind.slo.nl>

E-mail: primaironderwijs@slo.nl

Inleiding

Volgsysteem Jonge Kind

Om de ontwikkeling van peuters en kleuters te volgen, te stimuleren en te registreren zijn er diverse volgsystemen op de markt. Deze kindvolgsystemen kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten helpen bij het maken van inhoudelijk verantwoorde keuzes in het aanbod aan het jonge kind. Een aanbod dat zowel passend is voor kinderen met een achterstand als voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Beschrijving van volgsysteem Jonge Kind

Sinds 2013 maakt SLO van veelgebruikte volgsystemen voor jonge kinderen beschrijvingen. SLO geeft met deze beschrijving een objectief beeld van het kindvolgsysteem.

Beschrijvingsformat

Een beschrijving wordt gemaakt aan de hand van een format met dezelfde onderdelen. Daar waar informatie van de uitgever wordt aangehaald wordt dat tussen aanhalingstekens geplaatst. De beschrijving wordt, nadat deze is voorgelegd aan de uitgever, weergegeven en gepresenteerd op de website Jonge Kind van SLO (<http://jongekind.slo.nl>).

BOSOS 2-4 beschrijving

Titel	<i>BOSOS 2-4</i> <i>Het ontwikkelingsmodel voor peuters</i>
Auteur(s)	Ellen Voogt; Harry Jansens
Uitgever	Kleuter-peuterpraktijk Ellen Voogt
Jaar van uitgave	2014-2017
Doelgroep	Kinderopvang (kinderdagverblijven, peuterspeelzalen) van peuters van 2-4 jaar
Samenstelling van het volgsysteem	Webbased ontwikkelingsvolgsysteem. <i>BOSOS</i> staat voor: Beredeneerd aanbod- Observeren- Signaleren-Opbrengst gericht-Specifiek voor jouw praktijk. <i>Bosos</i> bevat instrumenten om peuters op verschillende leeftijden/momenten te observeren en de gegevens daarvan te registreren, mogelijkheden om de observaties te analyseren en rapportages samen te stellen.
Doorgaande lijn	Binnen <i>Bosos 2-4</i> is (vanaf 2020) ook een module 0-2 jaar (baby's) verkrijgbaar. Voor kleuters is het pakket <i>Bosos groep 1-2</i> verkrijgbaar. De doelen van het eerste analysemoment (4.3 jaar) hierin komen overeen met de laatste analyse <i>bij Bosos 2-4</i> . Beide systemen kunnen aan elkaar gekoppeld worden.
Uitgangspunten en doelstellingen van het volgsysteem	"Het doel van <i>Bosos</i> is: komen tot een beredeneerd aanbod door gericht observeren en signaleren en opbrengsten goed in kaart brengen die specifiek zijn voor de dagelijkse praktijk." "In de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven wordt de grondslag gelegd voor de verdere ontwikkeling van een kind. Daar wordt voor het eerst voorsprong of juist achterstand in de ontwikkeling geconstateerd. <i>Bosos</i> wil dat die ontwikkeling zo duidelijk en zorgvuldig mogelijk in kaart gebracht wordt en integreert daarom de diverse zorgonderdelen, namelijk: <ul style="list-style-type: none"> • observaties gebaseerd op de leerlijnen op sociaal-emotioneel, visueel-motorisch en cognitief/taal gebied; • de ontwikkelingslijnen zijn gebaseerd op de leerlijnen voor peuters bij het Seminarium voor Orthopedagogiek en in 'Wat kan een kind op welke leeftijd?' beschreven in Mens en Gezondheid en de startkwalificaties van groep 1;

	<ul style="list-style-type: none"> • integratie met de Citoscreeningen voor peuters op taal en rekenen, indien de Cito's op de peuterspeelzaal ingezet worden; • zichtbaar maken van de leeropbrengsten op groepsniveau op een eenvoudige manier; • duidelijk groepsoverzichten als basis voor de analyse van het aanbod; • de zorg duidelijk zichtbaar voor pedagogische medewerkers, begeleider, directie en ouders; • voorbeeld van een groepsplan voor peuters; • duidelijk beleid bij overgang naar de basisschool. <p>Op basis van deze zorgvuldige werkwijze kan de pedagogische medewerker juiste beslissingen nemen die voor de toekomst van een kind van essentieel belang zijn."</p>
Korte beschrijving van visie op het jonge kind zoals aangegeven in het volgsysteem	"Al op de peuterspeelzaal en in het kinderdagverblijf wordt bij kinderen de grondslag gelegd voor de verdere ontwikkeling op alle gebieden. Daarom is het belangrijk dat die ontwikkeling zo duidelijk en zorgvuldig mogelijk wordt gevolgd en zo concreet mogelijk in kaart wordt gebracht. Op basis van deze zorgvuldige werkwijze kan de leidster beslissingen nemen die voor de toekomst van een kind van essentieel belang zijn. Daarvoor moeten diverse zorgonderdelen worden geïntegreerd."
Inhoud	<p><i>Bosos 2-4</i> onderscheidt vijftien ontwikkelingslijnen-observatielijnen, die geclusterd zijn in drie hoofdontwikkelingslijnen: visueel-motorische ontwikkeling; cognitieve en taalontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling. Elke ontwikkelingslijn bevat meerdere observatie-items.</p> <p>Bij <i>Bosos 0-2</i> zijn er twaalf ontwikkelingslijnen-observatielijnen.</p> <p><i>BOSOS</i> bevat analyse- en rapportagemogelijkheden. Ook zijn er acties en tips per ontwikkelingslijn en een format voor een groepsplan.</p> <p>Het instrument bevat handleidingen voor de verschillende gebruikers (pedagogisch medewerker/leidster, begeleider, directie en beheerder) en voor de verschillende onderdelen.</p>
Aspecten taalontwikkeling	<p>De cognitieve en taal-ontwikkelingslijn kent de volgende observatielijnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • auditieve waarneming; • geheugen; • taalgebruik en taalbegrip (passief en actief); • taal/denken; • rekenbegrip.

Aspecten rekenontwikkeling	Rekenbegrip is onderdeel van de ontwikkelingslijn cognitieve en taal-ontwikkeling. Er is hierbij geen verdere onderverdeling.
Aspecten sociaal-emotionele ontwikkeling	De ontwikkelingslijn sociaal-emotionele ontwikkeling onderscheidt zeven observatielijnen: <ul style="list-style-type: none"> • emotionele ontwikkeling; • sociale ontwikkeling; • redzaamheid; • zelfstandigheid; • kringactiviteiten; • spelontwikkeling; • werkhouding.
Aspecten bewegingsonderwijs	Grove en fijne motoriek.
Werkwijze	De gegevens van de kinderen worden ingevoerd bij het onderdeel <i>intake</i> . Naast officiële gegevens worden ook omstandigheden en gebeurtenissen uit de eerste levensjaren vastgelegd. De leidster krijgt elke maand een mailtje met de namen van de kinderen die ze die maand moet observeren. Bij de leeftijd van 2.2 jaar wordt onderzocht of het kind al gewend is. Daarna volgen uitgebreide observaties bij 2.3 jaar, 2.9 jaar, 3.3 jaar en 3.9 jaar. Tussentijdse observaties vinden plaats bij 2.6 jaar, 3.0 jaar en 3.6 jaar bij doelen die eerder nog niet goed waren. Doelen die dan nog niet behaald zijn, krijgen de vermelding 'actie gewenst'. Bij de overgang naar de basisschool worden de observaties van 3.9 jaar herhaald
Aanwijzingen voor registratie	Van elk observatie-item moet worden aangegeven of de leerling het wel ('ja' aanvinken) of niet ('nee' aanvinken) beheerst. Het systeem geeft dit dan met rood of groen aan. Bij de ontwikkelingslijnen worden toelichtingen en korte aanwijzingen voor observeren gegeven.
Aanwijzingen voor hulp bij gesignaleerde problemen	Via de rapportage kan de leidster zien hoeveel kinderen in de groep bepaalde doestellingen niet hebben gehaald. Dan kan zij eventueel onderzoek doen naar het aanbod in de peuterspeelzaal of kinderdagverblijf. Via de analyse van de rapportage kan de leidster achterhalen welke kinderen bepaalde doelen niet hebben gehaald en wanneer die alsnog behaald zijn. Met behulp van dit ontwikkelingsvolgmodel kan de leidster zijn aanbod gericht afstemmen op het individuele kind en op de totale groep. Er worden geen concrete aanwijzingen hiervoor gegeven.

	<i>Bosos</i> bevat een module voor het maken van groepsplannen.
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none">• Gegevens uit <i>Bosos 2-4</i> kunnen ingelezen worden in <i>Bosos groep 1-2</i>.